

“Emekçilerin kaybettiği her mevzi teknik elemanların da kaybettiği bir mevzidir”

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp ile 20 Nisan 2011 tarihinde yaptığımız röportaj:

Türkiye, 12 Haziran Genel Seçimlerine hazırlanırken İnşaat Mühendisleri Odası, mesleki ve toplumsal duyarlılıklarının bir gereği olarak bu süreci yakından takip ediyor, meslek alanı üzerinden öneriler geliştiriyor ve değerlendirmelerde bulunuyor.

İnşaat Mühendisleri Odası, 2011 seçimleri öncesi tüm şube ve temsilciliklerinde basın açıklamaları yaparak, broşürler ve el ilanları dağıtarak Türkiye yönetimine aday olan siyasi partilere mesleki ve toplumsal sorunlarla ilgili taleplerini ve çözüm önerilerini duyurdu.

İMO'nun 12 Haziran Seçimleriyle ilgili nasıl bir hazırlık süreci içinde bulunduğunu, başta meslek alanları olmak üzere siyasi, ekonomik ve toplumsal sorunlarla ilgili talep ve çözüm önerilerini İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp ile konuştuk.

“2011 Haziranında yapılacak olan hâlâ güdümlü ve meşruiyeti olmayan bir seçimdir, çünkü % 10 barajı ve kitlelerin kendi temsilcilerini parlamentoya göndere memeleri nedeniyle sadece istenenlerin parlamentoda yer aldığı bir seçimdir ve ne yazık ki öyle görülüyor ki bu parlamento yeni Anayasayı hazırlayacak olması sebebiyle aynı zamanda bir kurucu meclis görevi görecektir. Bu da yeni Anayasanın şimdiden soru

işaretleri taşıyacağını göstermektedir.”

Türkiye nasıl bir dönemde seçime gidiyor, siyasi ve toplumsal tabloyu nasıl değerlendiriyorsunuz?

12 Eylül'den sonra yaratılmış olan apolitizasyon ortamı ve güdümlü demokrasi çerçevesinde bugüne kadar birçok seçim yapıldı. 12 Eylül ertesinde yapılan seçimden, en son 2007 yılında yapılan genel seçime kadar hepsi Yüksek Seçim Kurulu (YSK) denetiminde yapılmıştır. Seçimler normal demokrasilerde olmaması gereken tamamen güdümlü bir kurum çerçevesinde yürütülmektedir. YSK'nın istediği adayların veya partilerin seçime sokulduğu, % 10 barajıyla birtakım siyasi yapıların seçim dışı bırakıldığı, halkın iradesinin parlamento'ya yansımadağı bir seçim sistemi yürütülmektedir.

Bu boyutunun yanı sıra diğer boyutuyla da aslında var olan Siyasi Partiler Yasası, seçmenin direkt olarak adaylarını sunmadığı bir seçim sistemidir. Özellikle güdümlü, parti başkanlarının veya yetkili organlarının seçtiği, daha sonra da Yüksek Seçim Kurulu tarafından elenen, aslında iyi, cici çocukların parlamento'ya seçildiği bir seçim sistemidir. Bu durum her haliyle anti demokratiktir, yani baştan meşruiyetini kaybetmiş bir sistemle seçime gidiliyor. 12 Eylül'den bugüne bu haliyle geldi, ama artık gelinen noktada hem dünyadaki, hem Türkiye'deki gelişmeler ve uyanış bunu kabul edemez noktadadır. Kitleler "Biz kendi temsilcilerimizi parlamento'ya yollamak, kendi Anayasamızı kendimiz yapmak istiyoruz" diyorlar. Bunun içerisinde sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri, tüm kurum ve kuruluşlar ile kişilerin görüşü ve önerileri alınarak Türkiye'de siyasi ve hukuki yapı oluşturulmalıdır. Artık sessizlik, dayatma dönemi yavaş yavaş aşılmaya başlamış ve bugünden itibaren önümüzdeki süreçte daha adil bir sistemin oluşturulması için kitlenin adım attığı, eylemselliklerinin yükseldiği, sesinin duyulduğu Türkiye'ye doğru bir gidiş vardır ve bundan sonraki Türkiye bundan önceki gibi olmayacaktır. 2011 Haziranında yapılacak olan hâlâ güdümlü ve meşruiyeti olmayan bir seçimdir, çünkü % 10 barajı ve kitlelerin kendi temsilcilerini parlamento'ya gönderememeleri nedeniyle sadece istenenlerin parlamentoda yer aldığı bir seçimdir ve ne yazık ki öyle görülüyor ki bu parlamento yeni Anayasayı hazırlayacak olması sebebiyle aynı zamanda bir kurucu meclis görevi görecektir. Bu da yeni Anayasanın şimdiden soru işaretleri taşıyacağını göstermektedir.

Siyaseten olumsuz bir tablo var, ama toplumda daha umut vaat eden gelişmeler olduğunu söyleyebilir miyiz?

Kesinlikle katılıyorum. Geçtiğimiz yıllar aslında umudun tükendiği yıllardı. Umut vaat ederek iktidara gelen AKP aslında süreç içerisinde umut olmadığını, tam tersine umudu yok ettiğini gösterdi. Tekel işçilerine yapılanları, torba yasayı, Anayasa değişikliklerini, hepsini alt alta koyduğumuzda toplumu ve siyasi yaşamı kendine göre dizayn etmeye çalışan, umudu yok etmeye çalışan bir siyasi yapıyla karşılaşıyoruz ama umut hiçbir zaman yok olmuyor. Küçük bir nüve dahi toplum içerisinde varsa bu yavaş yavaş gelişebiliyor. Bugün gelinen nokta budur aslında. Neo-liberal sistemin çalışanlar, emekçiler ve halk aleyhine olan siyasi, hukuki, kültürel ve ekonomik yaklaşımlarının kitleler tarafından yavaş yavaş reddedildiği ve umudun yeşerdiği bir dönemdir ki bu bize de umut veriyor. Sadece aydınlar için değil, çalışanlar ve halk içinde yeni bir umudun açıldığı dönemdeyiz. Gençler sokaklarda, Kürt bölgelerinde haklarını talep eden halk sokaklarda, doktorlar sokaklarda, 15 Mayıs'ta teknik elemanlar TMMOB mitingıyla sokaklarda olacak. Dolayısıyla artık umudun yavaş yavaş yeşerdiği ve kiteselleştiği bir döneme giriyoruz.

Bu seçim dönemi inşaat mühendisleri ve inşaat mühendisliği için nasıl bir anlam taşımaktadır?

1980'den bugüne kadarki süreç içerisinde taleplerimizi hiç bu kadar sistemli ve kitlesel boyutta kamuoyuna yansıtmamıştık. Özellikle bu seçimlerde seçim sonrasına ilişkin taleplerimizi artık kamuoyuyla paylaşıyoruz. İnşaat mühendisleri ne istediklerini biliyorlar, neye ulaşmak istediklerini biliyorlar. İnşaat mühendislerinin çıkarları halkın çıkarlarından, emekçinin çıkarlarından farklı bir yerde değil, çünkü inşaat mühendisleri de çalışan kesimdir, dolayısıyla da çıkarları halkın çıkarlarıyla ortaktır. Bu ortaklık içerisinde inşaat mühendisleri seslerini artık yavaş yavaş duyurmaya çalışıyorlar. Sadece inşaat mühendisleri değil tabii, TMMOB nezdinde bütün meslek örgütleri, hatta akademik odalar diye tabir edebileceğimiz barolar, Tabipler Birliği, mali müşavirler artık kendi çıkarlarının nerede olduğunu, özellikle neo-liberal sistemin kendi çıkarlarına karşı bir sistem olduğunu, bunun ortadan kaldırılması için Türkiye'de sosyal adaletin, demokrasinin, eşitliğin, özgürlüğün ve barışın tahsis edilmesi gerektiğinin farkındalar. Bunu da yüksek sesle dile getiriyorlar. Biz bu dönemde özellikle seçime kadar hiçbir siyasi partiyi hedef almadan, olması gerekenleri ifade ederek bunları alanlarda duyuracağız. Kamuoyuyla paylaşmak için her türlü aracı kullanacağız ve şunu

söyleyeceğiz: Biz artık böyle bir Türkiye istiyoruz ve bunun oluşması için de mücadele edeceğiz, sahalarda, alanlarda olacağız, çıkarlarımız doğrultusunda ne yapmamız gerekiyorsa onu yapacağız. Eğer bunlar karşılanmazsa biz de bir meslek örgütü olarak bunların peşinden mesleğimizin, meslektaşımızın ve kamunun çıkarları doğrultusunda mücadele edeceğiz. Bu elbette sadece bugüne ilişkin değil, geleceğe ilişkin umutların yeşerdiği bir dönem oluyor bizim için.

Daha önceki seçim dönemleriyle kıyaslandığında bu seçim döneminde inşaat mühendislerinin hangi hak kayıpları öne çıkmaktadır?

Özellikle 1970'ten sonra teknik elemanların hak kayıpları ciddi boyutlara ulaştı. 1970 öncesinde teknik elemanlar aslında bir ara tabakayı temsil ediyordu; yani sınıf olarak ifade edilmez, tabaka olarak ifade edilir, teknokrat yapıları vardı. Dolayısıyla daha çok yöneten, yönlendiren bir güçtü, ama 1970 sonrasında gelişmeler ve özellikle de Personel Yasasından sonra inşaat mühendisleri de dâhil olmak üzere tüm teknik elemanlar artık çalışan, emekçi kesimle birlikte çıkarları olan bir grup ve tabaka olmaya başladı. Sınıfsal varlığı artık işçi sınıfının yanı sıra oldu. Dolayısıyla bu süreç sadece son dönemlerde başlayan bir süreç değildir ancak 1980 sonrasında hızlanan bir süreçtir. 1980 sonrasında hak kayıpları en üst düzeylere ulaştı. 2000 sonrasında neo-liberal sistemin Türkiye'de artık yerleşimine bağlı olarak hak kayıpları üst düzeye ulaştı. Artık biliyorsunuz bu geçici çalıştırma yasaları teknik elemanlara da uygulanıyor. Sonuçta emekçilerin kaybettiği her mevzi teknik elemanların da kaybettiği mevzi anlamına geliyor. İnşaat mühendisleri de dahil olmak üzere tüm teknik elemanlar ekonomik, sosyal, kültürel ve toplumsal statü alanlarında birçok hak kaybına uğramıştır.

AKP eliyle ülkenin karanlığa sürüklendiği bir dönemde, mühendisler, mimarlar şehir plançıları 15 Mayıs'ta eşitlik, özgürlük, bağımsızlık, demokrasi ve bir arada yaşama taleplerini haykırarak, taleplerini dile getirecekler. 15 Mayıs TMMOB mitingini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bence çok isabetli bir karar. Zaten bizimle birlikte 19 Odamızın TMMOB'a verdiği öneriyle bu miting gerçekleştiriliyor. Konuşmamın başında ifade ettiğim umudun yeşermesinin bir sonucudur bu. Artık bizler ve toplumun her kesimi kendi çıkarlarına sahip çıkmak zorunda. Bir laf vardır, "ağlamayan çocuğa meme vermezler" diye eğer siz kendi gücünüzü gösteremiyorsanız, taleplerinize sahip çıkamıyorsanız, eylemselliğinizi yaratamıyorsanız size hiç kimse "alın, şu haklar sizindir" demez, çünkü bu statü kodur, kendi haklarınızdan, var olandan memnuniyetinizi ifade eder. Gelinek noktada inşaat mühendisleri de dahil olmak üzere tüm TMMOB camiası, çıkarlarının neo-liberal sisteme karşı durmak olduğunun farkındadır ve taleplerine sahip çıkıyorlar. 15 Mayıs mitingi bunun bir sonucudur. Aslında bir başlangıçtır, çünkü 15 Mayıs mitingi Türkiye'de bugüne kadar TMMOB'nin gerçekleştirdiği en büyük etkinliklerden biri olacaktır, çünkü artık teknik elemanlar taleplerine

sahip çıkmaya başladılar. Bu bizim açımızdan 12 Haziran genel seçimi ve sonrası dönem için de bir güvencedir, çünkü dediğim gibi bu bir başlangıçtır. TMMOB gücünün ne olduğunu görecektir, kitleler kendi güçlerinin ne olduğunu görecektir ve 12 Haziran genel seçimler sonrasında kendi çıkarları doğrultusunda mücadelenin önünü açmış olacaklardır, umudu yeşertmiş olacaklardır. Bu bağlamda da çok anlamlıdır ve biz çok önem veriyoruz. Tüm örgütümüz harekete geçmiş durumda. Eşimizle, sevgilimizle, kardeşimizle, dostumuzla biz orada yer alacağız ve ortak çıkarlarımızı haykıracağız.

Ülkeyi yönetecek olan yeni hükümetten inşaat mühendisleri adına veya İMO adına beklentileriniz talepleriniz nelerdir?

Yapı denetim sisteminden tutun TOKİ'ye, KİPTAŞ'a, Torba Yasaya, çalışanların asgari ücretine, örgütlenme özgürlüğüne, demokrasiye ve bir arada yaşama kadar, ekonomik, siyasal, kültürel ve sosyal alanlarda, birçok talebimiz var. Bu taleplerimizi kamuoyuyla paylaştık. Taleplerimiz 12 Haziran'da seçime girenlere, özelde inşaat mühendislerinin, genelde TMMOB'nin talepleri olarak yansıtacaktır. Tüm siyasi partilere şu anda eşit mesafedeyiz. Önemli olan bizim taleplerimizin kimin tarafından ve nasıl karşılanacağıdır. Elbette AKP'nin bugünkü uygulamalarına bakıldığında neo-liberal sistemin sahiplerinin bizim taleplerimize olumlu bakacağını pek düşünmüyoruz. Kim gelirse gelsin, iktidarda kim olursa olsun biz taleplerimizin arkasında olacağız. Bugüne kadar yitirdiğimiz, elimizden alınan haklarımızın iadesi noktasında taleplerimiz var. Çağdaş bir ortamda ve ülkede, çağdaş inşaat mühendislerinin ve teknik elemanlarının yaşayabileceği, üretebileceği bir sistemin oluşması için elimizden gelen her şeyi yapacağız.

Bilindiği üzere Devlet Denetleme Kurulu TMMOB hakkında olumsuz görüşler içeren bir rapor hazırlamıştı, önümüzdeki dönemde de benzer saldırıların olacağını düşünüyor musunuz?

TMMOB ve meslek odaları hakkında bir şeyler uydurmaya çalışıyorlar, onu da uyduramıyorlar, çünkü denetlemelerden çıkan hiçbir şey yok. Ama şöyle bir sorun var: Özellikle neo-liberal sistemin en önemli özelliği "ben yaptım oldu" politikalarıdır. Kentleşmeyle ilgili olumsuzlukların, siyasal, hukuki, ekonomik alanlardaki olumsuzlukların tamamının nedeni budur. TMMOB bunların önünde bir "engeldir". Dolayısıyla bunların çıkarlarıyla ve yanlışlarıyla uğraşan, kamunun, mesleğin, meslektaşın çıkarları doğrultusunda gerektiğinde dava açma ve iptal yetkileri olan bir kurumdur. Birçok uygulamanın önüne de geçmiştir. Gerek teknik odalarımız, gerek TMMOB açtığı davalarla birçok yanlış uygulamanın önüne geçmiştir. Bunların içerisinde özellikle kentsel dönüşüme ve kentsel alanın talanına yönelik kararlar vardır, bunlar hükümeti çok rahatsız ediyor. İstanbul'a ilişkin iki kent projesi hazırlanıyor. Oysa İstanbul cazibe merkezi olmaktan çıkarılmalı ve artık sanayi ülke genelinde yaygınlaştırılmalıdır. Böylece yaratılan iş olanaklarıyla İstanbul'a olan göçün önüne geçilmelidir. Ama onlar İstanbul'da yeni rant alanları yaratmakla meşguller. Bunların karşısına dikilecek başka bir kuruluş yok. Dolayısıyla siyasi iktidarları sadece bugün değil geçmişten beri rahatsız eden TMMOB, karakteri itibarıyla muhalif bir örgüttür. Çünkü TMMOB'nin amacı statüko değildir, daha iyiye, doğruya ve olumluya ulaşmaktır. Bu noktada eleştirel yaklaşır, olumsuzu ortadan kaldırmaya, yanlışları gidermeye çalışır, bunu da hukuk yoluyla yapar. Bu durum elbette siyasi iktidarları bugüne kadar rahatsız etti. Çünkü öyle bir erk yarattılar ki parlamentonun 3/2'sini elinde bulundurup istediğini yapamamak gibi bir komplekse kapılıyorlar. "Ben her şeyi yaparım, çünkü parlamento benimdir" anlayışı her alana hukuka, siyasete, ekonomiye, toplumsal ilişkilere ve güvenliğe yansıyor. TMMOB tarafından bütün bu alanlardaki gücün kısıtlanmış olması tabii rahatsızlık veriyor. Hukuku dönüştürdüler, şimdi de sivil toplum örgütlerini, meslek örgütlerini, demokratik kitle örgütlerini hizaya getirmeye çalışıyorlar, bunların başında da TMMOB var. Onun için 15 Mayıs mitingi ve ondan sonraki süreç önemlidir. TMMOB'ye de dokunmaya çalışacaklar, ama biz de dokundurtmamak için elimizden geleni yapacağız.

“Özellikle neo-liberal sistemin en önemli özelliği 'ben yaptım oldu' politikalarıdır. Kentleşmeyle ilgili olumsuzlukların, siyasal, hukuki, ekonomik alanlardaki olumsuzlukların tamamının nedeni budur. TMMOB bunların önünde bir 'engeldir'.”